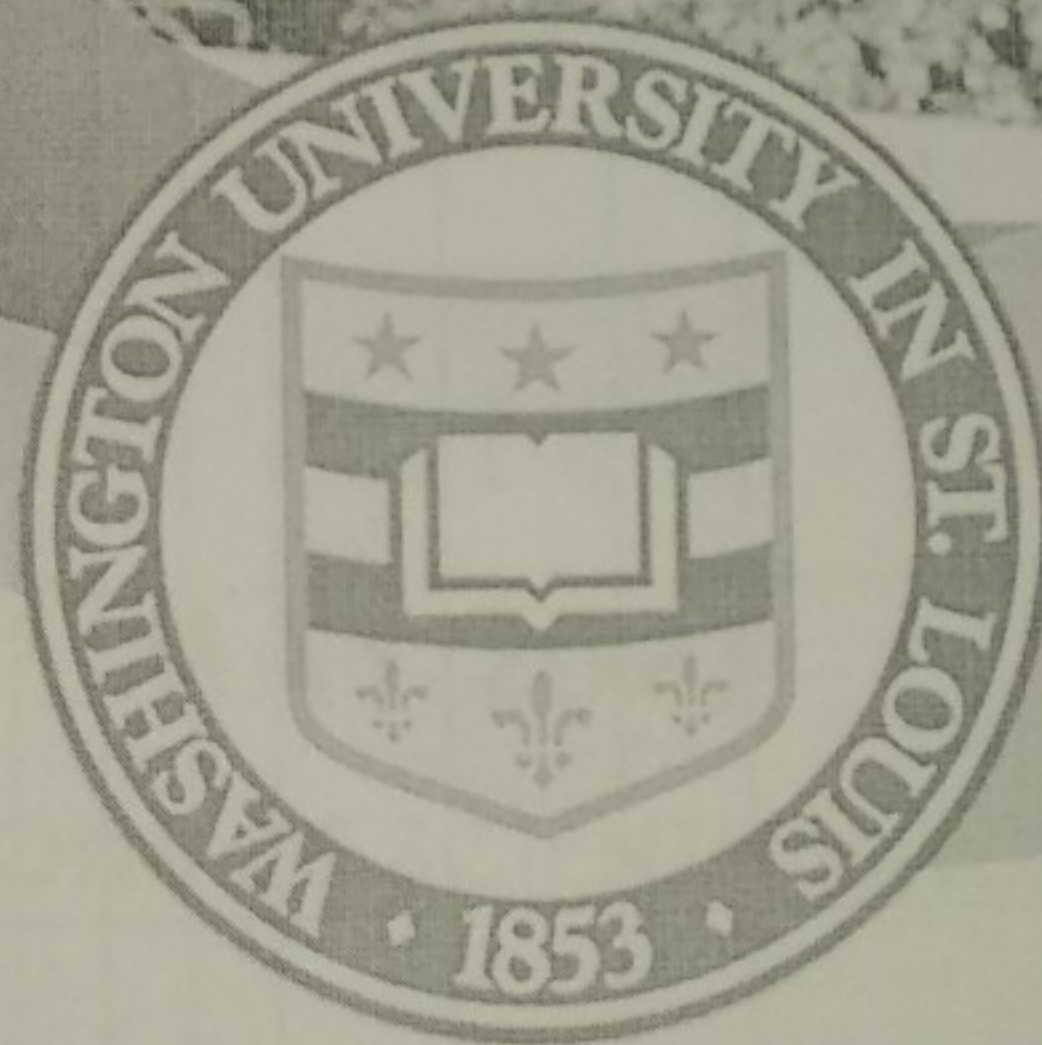


Washington University in St. Louis
Danforth Campus



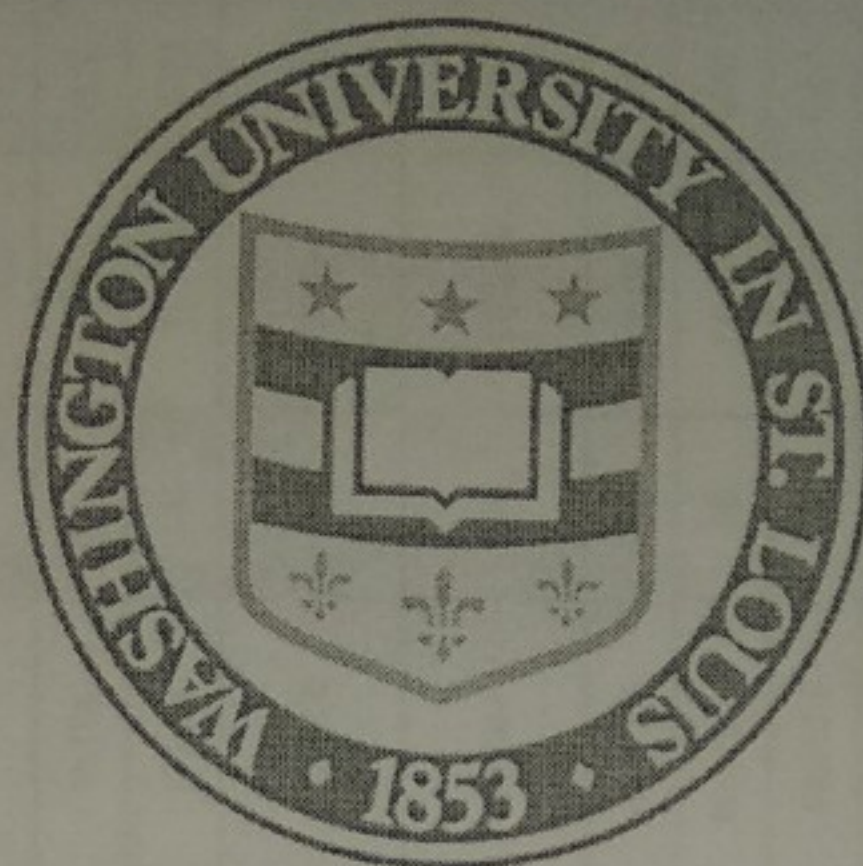
Central Eurasian Studies Society

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-ONLINE

CONFERENCE
ON INNOVATION IN THE
MODERN EDUCATION SYSTEM



Central Eurasian Studies Society



**INNOVATION IN THE MODERN
EDUCATION SYSTEM**

Part 6

MAY 2021

COLLECTIONS OF SCIENTIFIC WORKS

Washington, USA

25th MAY 2021

INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM: a collection scientific works of the International scientific conference (25th May, 2021) – Washington, USA: "CESS", 2021. Part 6 – p.

Editorial board:

Martha Merrill, PhD Kent State University, USA

David Pearce, ScD Washington, D.C., USA

Emma Sabzalieva, PhD Toronto, Canada

Tuychiyeva Inoyat Ibragimovna, PhD

Nikadambayeva Hilola Batirovna, Candidate of Pedagogical Sciences, docent

Pirimov Akram Pirimovich, docent

Shodiyev Furqat Davranovich, Candidate of Technical Sciences, docent

Languages of publication: русский, english, казахша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերեն

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference "**INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM**". Which took place in Washington on May 25, 2021.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

TABLE OF CONTENTS

SECTION: TEACHING PHILOLOGY AND FOREIGN LANGUAGES

Qodirova Diyora, Muhtorova Muhlisa, To'rayeva Munajat UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARIGA XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA ULARNING NUTQIY KOMPETENSIYALARINI OSHIRISHDA FOYDALANILADIGAN YANGI INNOVATSION METODLAR.	6
Alixonova Dilbar Muxtarovna, Mamadrahimova Madina Nodirjon qizi SOME EFFECTIVE APPROACHES FOR TEACHING ENGLISH FOR ESP	11
Тангриева Умида Аллабергановна ХОРАЗМ МАРОСИМЛАРИ ЛЕКСИКАСИНИНГ ТАДҚИҚ ҚИЛИНИШИ	15
Махмادمуродова Нодира Абдирасул қизи HOZIRGI O'ZBEK TILIDA BIRIKMALAR TASNIFI MUAMMOSI VA UNGA DOIR MULOHAZALAR	19
Jalolova Shaxnoza Muxamedjanovna, Bobojonova Nazira Qaxramon qizi. IN GENERAL VIEW POINT OF GRAMMATICAL CATEGORIES OF VERBS IN ENGLISH AND UZBEK	23
Dilfuza Haqqulova FONIY QASIDALARIDA ISLOMIY QARASHLAR	28
Djurayev Avaz Akhmedjanovich, Qambarova Gulbadan QUESTIONS OF YOUTH EDUCATION IN THE PHILOSOPHY OF KARL JASPERS	32
Gulzar Dosbergenova TEACHING ENGLISH FOR SCHOOL CHILDREN THROUGH COMPUTER TECHNOLOGIES.	38
Azimova Nilufar Ravshanovna IDENTIFYING THE CONCEPT OF "BILINGUALISM" AND ITS IMPORTANCE IN THE 21ST CENTURY	43
Qurbonboyeva Nodira Yusufjon qizi FUQAROLIK JURNALISTIKASINING PAYDO BO'LISH TARIXI HAMDA TARAQQIYOTI	47
Jumagulova Dilafuz Xushmurot Qizi "ALPOMISH" DOSTONINING ABDUNAZAR POYONOV VARIANTIDA "QULTOY" OBRAZI.	51
Ким Елена Александровна КИМ ХУН – НОВАТОР ЖАНРА ИСТОРИЧЕСКОГО РОМАНА	55
Mamurova Mehrinoz Jamil kizi TRANSLATION OF NATIONAL SPORT GAMES	61
Matkarimova Feruzabonu Alijon qizi, O'TKIR XOSHIQOVNING ASARLARI BILAN DUNYONI ANGLASH	66
Sobirova Sadoqat Ikromiddin qizi, Davronova Farangiz Alisher qizi ALISHER NAVOIY MEMUAR ASARLAR MUALLIFI SIFATIDA	69
Saydirasulova Xotima Dilmurod qizi ISMOIL HAQQIY BURSAYIYNING "RUHUL BAYON FI TAFSIRIL QUR'AN" ASARI TASAVVUFYI TAFSIRLARGA OID MUHIM MANBA	74
Moydinova Shoxida Ismailjanovna THE IMPORTANCE OF LESSON PLANNING IN TEACHING ENGLISH	79
Muhammadiyah Munira Aktamovna UTKIR HOSHIQOV - GREAT DRAMATURGER	83
Sabxon Jo'raboyeva "DEVONI SHAVQIY"DAGI MUXAMMASLAR XUSUSIDA.	86
Mirzaqo'ziyeva Xurshida Sohibjon qizi MOHLAROYIM NODIRA'S SKILL IN USING A SATELLITE	91
Gulasal Toshqulova Shukhratovna NOVELTY OF THE TERM "CORPUS" IN UZBEK LANGUAGE	95
Shonazarova Go'zalxon Maqsud qizi "SHERLOK HOLMSNING SARGUZASHTLARI" NOMLI ASARDA UCHRAGAN AFORIZMLARNING BO'LIMLAR BO'YICHA TAHLILI	99
Soburov Hasanjon Shavkatjon o'g'li FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF THE FUNCTION OF GOVERNMENT AGENCIES TO ENSURE PUBLIC ORDER	106
Tursunboyeva Farangiz Sanjarovna HOLY MEMORY IS ETERNAL COURAGE	111
Xolnazarova Vazira Bozor qizi PROBLEMS OF LOGICAL-EPISTEMOLOGICAL STUDY OF THE CATEGORY OF MODALITY.	115
Набиева Зарина Набиевна АСТРИД ЛИНДГРЕН АСАРАРИДА КИЧКИНТОЙЛАР РУХИЯТИНИНГ БАДИИЙ ИФОДАСИДА ОБРАЗЛИЛИК	122
Kadirova Yakitjan Buvabaevna THE ROLE OF SOCIAL SCIENCES IN ENHANCING CIVIL LITERACY IN STUDENTS	126
Хамдамов Бобур Бабамуратович СПЕЦИАЛЬНЫЕ СПОСОБНОСТИ СТУДЕНТА-ФИЛОЛОГА КАК РЕЗУЛЬТАТ КОГНИТИВНО -КОММУНИКАТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ	129
SECTION: PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL SCIENCES	
Zulfiya Alimova МАКТАБГАЧА ТА'LIM TASHKILOTIDA TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA ZAMONAVIY TA'LIM DASTURLARI VA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING AMALIY AHAMIYATI	135
Akramov Xusniddin Muhitdinovich, Xusanboev Giyosiddin O'QUVCHILAR TEXNIK IJODKORLIGI JARAYONI.	138
Иброхимов Мақсаджон Ахмедович, Рустамова Зироатхон Фарходжон қизи, Рахимжоновна Моҳира Дилмурод қизи СИНЕРГЕТИК ЁНДАШУВ АСОСИДА БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРДА АХЛОҚИЙ КОМПЕТЕНТЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.	142
Axundjanova Saida Kadirovna O'SMIRLIK DAVRIDA PSIXIK RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	149
Хакимова Дилдора Машрабжоновна ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ОЦЕНКИ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА	164
Назарова Дилфуза БОШЛАНГИЧ ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВЛАР	170
Фарух Аббасов,	174

АСТРИД ЛИНДГРЕН АСАРЛАРИДА КИЧКИНТОЙЛАР РУҲИЯТИНИНГ БАДИИЙ ИФОДАСИДА ОБРАЗЛИЛИК

Набиева Зарина Набиевна

БухДУ, Гуманитар йўналишларида
чет тили кафедраси ўқитувчиси

Аннотация: Мақолада бадиий адабиётда кичкинтойлар образи ифодаси ва унинг тамсилий талқинлари, жумладан Астрид Линдгренининг “Пеппи - узун пайпоқ” қиссаси ҳақида фикр юритилган. Ундаги болалар ва катталар муносабати талқинлари тадқиқига алоҳида эътибор қаратилди.

Калит сўзлар: қисса, тамсил, талқин, образ, кичик ёш, тасаввур, тафаккур, бадиий олам, ҳаёт ҳақиқати.

Педагогика ва психологияда турли ёш давлари руҳиятини бир-биридан сезиларли фарқи асослаб берилган. Хусусан, чақалоқлик, илк болалик, мактабгача таълим ёши, кичик мактаб ёши, ўсмирлик, ўспиринлик, ёшлик, етуклик ва кексалик даврларнинг ҳар бири ўзига хос хусусиятларга, сифатларга эга бўлиб, улар бир-биридан одамнинг хронологик ёш кўрсаткичларигагина эмас, балки шу даврда инсон руҳиятида кечадиган ҳодисалар, рўй берадиган ўзгаришлар, унинг руҳиятидаги умумий қонуниятларга кўра ҳам фарқланиши таъкидланган. Болалар қалбини бадиий тадқиқ этиш, болаликни бадиият кўзгусида бутун борлиғича акс эттириш, аниқроғи, бола дунёқараши, ботиний ва зоҳирий такомиллашуви ҳамда ижтимоий-ахлоқий жиҳатдан шаклланиш пиллапояларини кўрсатишни мақсад ва вазифасига айлантира олган болалар бадиий адабиёти ёзувчи олдиға ғоят нозик масала: ўз ўқувчисининг ёш хусусиятлари, руҳияти, савияси ва қизиқишларини назарда тутган ҳолда ижод этиш вазифасини кўндаланг қилиб қўяди.

Астрид Линдгрэн — машҳур швед адибаси. У яратган Карлсон, Пеппи, Эмиллар жаҳон бўйлаб кезиб юрибди. Миллионлаб дунё болалари бу қаҳрамонларни севиб, улар билан бирга вояга етмоқда. Болалар Линдгрэн асарлари тараннум этган оқкўнгиллик, самимийлик, олижаноблик туйғуларидан баҳраманд бўладилар. Астрид Линдгрэн атоқли болалар ёзувчиси бўлиши билан бирга, аввало, она, буви — аёл. Катта қалбли, истеъдодли, меҳрибон аёл. Астрид Линдгренининг

сўзларига кўра, унинг биринчи иши "Пеппи - узун пайпоқ" (1945) бўлиб, у биринчи навбатда Карин қизи туфайли туғилган. 1941да Карин ўпканинг яллиғланиши билан касал бўлиб қолди ва ҳар куни кечқурун Астрид ҳар қандай ҳикояларни ётишдан олдин унга айтиб берди. Бир куни қиз «Пеппи - узун пайпоқ» ҳақида ҳикоя буюрди — бу ном дарҳол ихтиро қилинди. Шундай қилиб, Астрид Линдгрэн ҳар қандай шароитга бўйсунмайдиган қиз ҳақида ҳикоя ёзишни бошлади. Астрид кейинчалик ўша давр учун янгисини ҳимоя қилгани ва болалар психологиясини ҳисобга олган ҳолда таълим ғояси ҳақида қизғин баҳс-мунозараларга сабаб бўлганлиги сабабли, конвенсияларга қарши кураш унинг қизиқарли фикрлаш тажрибаси эди. Агар биз Пеппининг тасвирини умумлаштирилган режада кўриб чиқсак, у 1930-40-ларда болалар таълими ва болалар психологияси соҳасида пайдо бўлган инновацион ғояларга асосланади. Линдгрэн жамиятда юзага келган баҳс-мунозараларни кузатиб борди ва у болаларнинг фикрлари ва ҳис-туйғуларини ҳисобга оладиган ва шу тариқа ҳурмат кўрсатадиган таълимни тарғиб қилишда иштирок этди.

Унинг ана шу меҳри асарларига кўчди. У асарлари орқали дунё болаларига меҳр улашди. Машҳур швед ёзувчиси А. Линдгрэннинг Карлсон ва «Пеппи - узун пайпоқ» ҳақидаги китоблари педагогик деб аташ мумкин. Нима учун? Хусусан, уларнинг режаси болалар ўқийдиган одатий ҳақиқатга жуда яқин бўлгани учун. Китобларда ҳаётларининг ўзига хос хусусиятларини, уларнинг истакларининг ўхшашлигини, характернинг фазилатларини ва белгиларнинг мотивлари ва хатти-ҳаракатлари билан танишиб, ўқувчи кундалик ҳаёти ҳақида ўйлаш, уни чуқурроқ тушуниш мойиллигини ҳис қилади. Пеппи ҳам оддий қизил қиз, гарчи у фантастик жисмоний кучга эга бўлса. Кўпгина болалар сингари, у мактабда ўқишни ёқтирмайди, кўплаб мактаб қоидаларини бузади. Карлсон сингари, у бундай қобилиятга эга бўлмаган одатий болалар билан мулоқот қилади.

Дарҳақиқат, Карлсоннинг ёши ноаниқ бўлса — да (у ўзини "ҳаётнинг бошида бир одам" деб атайди), уни бола деб ҳисоблаш мумкин-табиат, хатти-ҳаракатлар ва фокуслар. Ёзувчи педагогик ғояни аниқ ифода этишни хоҳлади: камчиликлар кулгили, улардан қутулиш керак. Кимдир эътироз билдириши мумкин: агар ўқувчилар (болалар, албатта) А. Линдгрэннинг ҳикояларини ўқиб, қаҳрамонларни тақлид қила бошласалар-чи? Улар деразалардан гуллар билан идишларни

ташлашади, руҳларни ўйнаш учун барглари кесишади ва ҳоказо. Келинг, Пеппи ва Карлсоннинг кимлигини кўриб чиқайлик.

Шундай қилиб, Карлсон ким? Унинг барча ғайритабиийлигига қарамасдан, у боланинг барча хусусиятларига эга бўлган боланинг тимсолидир. У одатда болаларнинг камчиликлари ва афзалликларини ифодалайди. Ҳа, у ёлғон гапиради, жирканчдир, нопокликдан хафа қилади, мақтанади, овқатлантиради. Шу билан бирга, у энергия, қувноқлик, жавоб бериш, фидойилик кўрсатади. Карлсон қарама-қаршидир ва уни ҳақиқий дунёга яқинлаштиради.

Карлсоннинг саргузаштлари ҳақидаги ҳикояни ўқийдиганлар қандай қабул қилишади? Албатта, болалар ўз ҳаракатларига кўпроқ кулишади, улар фақат мохов ва ҳазил ҳақида ўқишни яхши кўрадилар. Аммо ўсиб-улғайган ўқувчилар аллақачон Карлсоннинг фазилатларига кулишни бошлайдилар-унинг мақтовлари, ёлғонлари, очкўзликлари. Буларнинг барчаси инсоннинг заиф томонлари, чекловлари ҳақида тушунча мавжуд. Карлсонга кулиш, ўсиб-улғайган болалар бир маънода кулишади ва ўз заиф томонлари ва камчиликларига муҳтож. У уларнинг "ойнаси" бўлиб, ўзини инсон сифатида тушунишга ёрдам беради. Ва бу жуда муҳим, чунки у ташқаридан танқидий нуқтаи назарни ривожлантиради. Шундай қилиб, Карлсон ҳақидаги ажойиб ҳикоялар қаҳқаҳа, ҳазил орқали кўтарилади. Ва А. Линдгрэн томонидан тасвирланган кулгили вазиятларда, биринчи қарашда кўринмас, аммо муҳим педагогик маънога эга. Бундан ташқари, болаликда ўқилган нарсалар кейинги ҳаётга таъсир қилади. Ахир, болаларнинг таассуротлари энг ёрқин, унутилмас. Шундай қилиб, А. Линдгрэннинг китоблари нафақат болаларни, балки катталарни ҳам тарбиялайди.

«Пеппи - узун пайпоқ» ҳақида нима дейиш мумкин? Карлсон сингари, у кулгили ва қувноқ характерга эга ва муайян болалик хусусиятларини рамзий қилади. Карлсон каби, у кулгили ўйинлар билан келади ва ёлғончиларни жазолайди. Айтганча, китобларда тасвирланган фирибгарлар ва ёлғончилар устидан ғалаба қозониш ҳам муҳим педагогик ғояга ега – адолат ғояси. Гарчи ғалати шаклда бўлса-да, ёвузлик устидан яхши ғалаба кўрсатилади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Jamilova B.S. Basics of Uzbek Children's Reading. TEST Engineering & Management// <http://www.testmagzine.biz/index.php/testmagzine>
2. Bashorat Jamilova . Description of the spirit of teenagers in uzbek children's prose . MIDDLE EUROPEAN SCIENTIFIC BULLETIN ISSN 2694-9970 <https://cejsr.academicjournal.io/index.php/journal/article/view/134/136>
s:
3. Nabiyeva Zarina Nabiyevna "Image In The Artistic Expression Of The Spirit Of Children" INTERNATIONAL JOURNAL ON ORANGE TECHNOLOGIES www.journalsresearchparks.org/index.php/IJOT e- ISSN: 2615-8140 | p-ISSN: 2615-7071 Volume: 03 Issue: 03 | March 2021
4. Набиева Зарина Набиевна ОБРАЗНОЕ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ВЫРАЖЕНИИ ПСИХИКИ МАЛЫШЕЙ.